

Marokko

15. – 22. februar 2007

Foto: Jan G. Thomsen / Diademrødstjert

DOF Travel

Dansk Ornitologisk Forening
Birdlife Denmark

Søren Sørensen og John Speich

Forord.

Fra den 15. – 22. februar 2007 afholdt DOF Travel atter stortur til det solbeskinnede Marokko. Som sædvanlig blev turen tilrettelagt i samarbejde med Spies Rejser, eller rettere Mytravel grupperejser, der sørgede for fly, hoteller samt minibusser.

De første 2 nætter blev tilbragt på det gode gamle ”ornitologhotel” Salam i byen Guelmine, der regnes for at være porten til Sahara. Resten af ugen boede vi på det mere strømlinede Hotel Tagadirt, beliggende i Agadirs turistkvarter, tæt ved havet.

Ørkenlokaliteterne omkring Guelmine var en stor oplevelse med mange fine fugleoplevelser, ligesom de klassiske områder Tamri, Massa og Soudalen heller ikke skuffede os, som det vil fremgå af rapporten.

De to ledere vil godt takke samtlige deltagere for stor entusiasme og godt humør under hele turen. En tak til Jette og Finn Kriegel, Birthe Joseph og Henning Pedersen, Rita Jensen og Sune Frederiksen, Susanne Fortmeier og Bjørn Rønne, Sissen Henningsen og Birger Eng, Jan Graakjær Thomsen, Niels Henrik Højbjerg, Carsten Birket Andersen, Birgitte Garde, Kurt Christensen, John Liep, Bente Mikkelsen, Jim Christensen, Leif Øgaard, Marie Larsen og Lisbeth Strandmark.

Søren og John.

Foto: Niels Henrik Højbjerg / Stenlusk syd for Guelmine

Foto: Henning Pedersen / Blå Glente

TURGENNEMGANG

vejr, begivenheder og lokaliteter

Torsdag d. 15. februar

Vejrudsigten for Sydmarokko havde advaret om hedebølge, men det var alligevel voldsomt at træde ud af flyet til 28° og fuldt blus på lampen. Allerede fra landingsbanen kunne vi også konstatere et imponerende træk af Sort Glente, et træk som vi fortsat kunne glæde os over de næste dage. Efter en uventet møjsommelig tur gennem kontrol og bagageudlevering var der et glædeligt gensyn med chaufførerne fra flere tidligere ture Omar og sønnen Hassan. De kørte de to minibusser gennem hele turen og var behjælpelige og pålidelige langt ud over det, der kunne forlanges.

Der var et hurtigt frokostindkøb i Tiznit, og vi nåede frem til et stenbrud med lidt skygge til den sene frokost. Her var den første rigtige ørkenfugl, nemlig fine ørkenstenpikkere i sang, sammen med bl.a. Theklalærker. På den anden side af Anti-Atlas fortsatte det med vejkant-arter som bl.a. Sydlig Stor Tornskade og Ørkenstenpikker. Kl. 18 var vi fremme ved Hotel Salam i Guelmine, ikke den vilde luksus men pænt og stort set fungerende. Det bedste ved hotellet var den åbne tagterrasse med udsigt til den travle ørkenby og godt med Lille Sejler i luften og Husværlinger på tagene rundt omkring. Det brogede byliv havde lidt af det hele inklusiv hele lastvognsladninger med kameler, ja også ”Ørkenens port” er på vej ind i en ny tid.

Fredag d. 16. februar

Den første morgen i ørkenen syd for Guelmine åbenbarede sig med mindst 200 Sorte Glenter, der nat-rastede på jorden nær en lille oase, og omgivelserne var nærmest levende af fugle, mest domineret af især Dværglærker og Spanske Spurve. Glenterne kom efterhånden i bevægelse på deres videre færd nordpå, og et konstant træk af Landsvaler var samtidig i gang. Det blev til flere nødvendige korte stop på vej mod ”lærkestedet” omkring 34-km-markeringen til Guelmine med yderst seværdige arter som Ørnevåge, Lannerfalk, Berberstenpikker og Ørkenløber, hertil naturligvis en karakterart for turen som Diademrødstjert og mere overraskende Hvidkronet Stenpikker, som ellers er en lidt mere østlig art i Marokko. Og allerede før vi nåede frem til ”lærkestedet” var også Ørkenbjerglærke (Temmincks-) og Hærfuglelærke kommet på listen. Ved dagens hovedmål var lærkerne superbe, begge arter ørkenlærke samt Korttået Lærke på ganske kort afstand, og Ørkenbjerglærke faktisk så vi skulle passe på ikke at træde på rede og fugl. Dertil blandt meget andet var der smukke rastende sangere som Berber-, Hvidskægget- og Brille- og endnu flere Ørkenløbere. Vores ihærdige ørkenvandring havde sluttelig vakt interesse hos uniformerede myndighedspersoner, men deres nysgerrighed blev stillet med en hyggelig sludder, hvor de kunne se de fine billeder på kameradisplaget. På hjemturen sidst på eftermiddagen stoppede vi ved Oued

Seyad syd for Guelmine. Omkring et større vandhul var der bl.a. flere Svaleklirer, Palmeduer og turens første Skadegøg. – Det var ikke underligt, at dagen kunne slutte med tilfreds råhygge ved aften-cous-coussen på hotellet.

Lørdag d. 17. februar

Endnu en ørkendag stod på programmet. Denne gang i området øst for Guelmine højere oppe ad Oued Seyad og igen med en ouverture af morgenrastende flokke af Sorte Glenter samt af Hvide Storke. Især de Hvide Storke fortsatte til hen over middag med et højtgående træk i nogle imponerende skruer. Første lange stop var en tur i en lille malerisk kløft langs oueden, ca. 14 km fra Guelmine. Der blev åbnet med en Larmdrossel, og det fortsatte med grupper af Sortbugede Sandhøns, der kom flyvende med småkluk i det gode morgenlys, en enkelt gruppe lod sig tilmed se rigtig godt på jorden. På kløftens skråning var der parade af ørkendompapper. Senere på formiddagen besøgte vi en mere sandet og buskklædt del af samme oued, hvor den passerer en sidevej mod Asrir-oasen. Vi så her flere af ørkenens vinter-sangere, nok i lavere antal end forventet, som det også skulle vise sig i de følgende dage og givetvis et resultat af det fremskredne forår. Heldigvis var der herlig bonus med en lokal seværdighed som Kratsanger, der løb rundt med halen i vejret. Til frokosten var der yderligere en god Larmdrossel og en Lannerfalk i teleskoperne. 2 Lannerfalke havde allerede før det terroriseret de fredelige omgivelser. Herefter gik turen tilbage nordpå i minibusserne. En sidste snert af ørken fik vi i byen Tagant med et par af Hvidkronede Stenpikkere, ganske overraskende, bortset fra at Jim (selvfølgelig ham) allerede havde spottet dem samme sted fra bussen på uturen. Der var et par hurtige stop videre undervejs i Antiatlas, ved et kaffested samt der hvor hovedvejen passerer Oued Massa ved en bro og en lille dæmning, men ellers kørte vi lige igennem til Agadir og Hotel Tagadirt.

Søndag d. 18. februar

Tagadirt er en labyrint af et hvidt, traditionelt hotelkompleks, og det mest eksotiske indslag var redebyggende og syngende Husværling *inde* i spisesalen ved morgenmaden. Faktisk er det et ganske forsonende indslag af liv i det pæne, kliniske interiør, men noget overraskende i en tid med hysteri over for fugleinfluenza.

På vej nordpå langs kysten kom vi først til en stor samling sildemåger ved en lille sandbugt nær Aghrod, og den viste sig at rumme et væsentligt indslag af Audouinsmåge, i alle dragter og ikke mindst i den smukkeste adulte yngledragt med tre-farvet næb. Ellers var første længere stop ved fyret ved Kap Rhir, hvor vi bl.a. observerede nordtrækkende Suler, samt 2 arter skråper og Lille Stormsvaler i teleskop-afstand. Omkring fyret og husene var der arter som fx Blådrossel og Husrødstjert. Nogle kilometer længere fremme stoppede vi ved Tinkert-flodens udløb nær Tamri med den første seværdige Tchagra, Fiskeørn og forskellige sangere. Og i Tamri stoppede vi for et hurtigt indkøb, før vi kørte direkte til kolonien af Eremitibis. Spændingen var sitrende, da vi satte os til rette med frokost oven for kolonien, men belønningen kom heldigvis hurtigt med udflyvende fugle fra klippesiden. Allerbedst blev det, da vi næsten havde opgivet at få mere ud af det, og en imponerende flok på 46 Eremitter til almindelig jubel svingede ud i et mægtigt herresving. Andre gode fugle under frokosten var bl.a. Hvid vipstjert af marokkansk race og turens tredje Skadegøg (af i alt 4). På vejen hjem til Agadir gjorde vi en hurtig afstikker til de smukke bjerge ved Immouzer bl.a. med mærkeligt farvede Bogfinker og Husskader med blå øjenskygge samt endnu et par Larmdrosler.

Mandag d. 19. februar

Det skulle blive endnu en dag med varme og fuld sol, den femte af slagsen, og turen gik til Oued Massa ved dens nedre løb frem til havet. Det var nærmest saligt i det første par timer med vandring

i grønne, frodige omgivelser med masser af specielt småfugle. Tchagraer, Diademer, Sortstrubede Bynkefugle, Sorthovede Sangere, Bulbuler, Gulirisker mm. gav lyd eller viste sig frem overalt. Nye arter var fx Isfugl og Gærdeværbling, og en svær skulker som Blåhals blev fundet af Henning. På vandfladen var der lige så levende med Blishøns, Små Lappedykkere og diverse ænder, men desværre var turens eneste Marmorand meget lidt præsentabel. Fremme ved den sidste del af brakvandslagunen var der et malerisk indslag med 34 Sorte Ibiser omgivet af bl.a. Blishøns og Sumpskildpadder. Frokosten spiste vi på toppen af klitterne mod Atlanterhavsbrændingen og en let svalende brise. Der var pæne antal af bl.a. Splitterner og Sandløbere og mågerne med den sædvanlige dominans af Sildemåger. Det gik samme vej tilbage, nu i en stegende eftermiddagsvarme, men stadig med masser af fugle.

På returen mod Agadir blev det til en times besøg ved Oued Sous ved kongepaladset med mange Flamingoer, Skestørke, Silkehejrer og Stylteløbere (for at nævne efter størrelse). Der var flere mere hjemlige nye arter til turlisten, men mest overraskende godt en snes Gravænder. Lokaltetens clou var dog nok en Berber/Vandrefalk, der overrumplede med et dramatisk angreb forbi os i på kort afstand. Hennings billeder skulle senere vise, at det faktisk var en Vandrefalk. Hjemme på stranden i Agadir var der sidst på eftermiddagen flere, der skulle følge Susanne og Bjørns opdagelse af Små Stormsvaler, der kunne obses helt inde i kanten af brændingen, og dette fænomen skulle oven i købet blive bedre i de næste dage. Det blev også bemærket, at der nu endelig trak skyer sammen vestfra.

Tirsdag d. 20. februar

I nattens sidste timer og hen på morgenen faldt turens eneste regn – en ganske behagelig fornemmelse, men opklaringen kom hurtigt, dog nu med en del skyer. Vi startede dagen, hvor vi slap den foregående, nemlig ved Oued Sous, og oplevede, hvor meget stedet kan skifte karakter på et halvt døgn. Det var en særdeles flot morgen, hvor der var nye vadefugle til turlisten – pæne antal af store og små langbenede, og Jan spottede en Damklire, der desværre blev en meget kortvarig fornøjelse. De 4 svalearter blev checket, Afrikanske Blåmejser blev beundret, og blandt mågerne var der både Sorthovedet og Tyndnæbbet. Desuden var der endnu en fin Berberfalk. - Herfra fortsatte turen dybere ind i Sous-dalen. Lige før vi nåede den sidste bropassage af oueden før Taroudannt blev to Blå Glenter opdaget fra busserne – de 2 første af dagens i alt 5 fugle, meget imponerende, selv om det er artens sydlige kerneområde i Marokko. En lille vandring i selve oueden ved bro-området gav bl.a. en Kirkeugle, der blev kraftigt mobbet af Bulbuler. Det var nu planen, at vi skulle finde et passende frokoststed ved oueden, men ”passende” var en umulighed i en pludseligt tiltagende strid blæst, så vi valgte i stedet at tage på restaurant i den maleriske Ali Bababy, Taroudannt. Den beskedne restaurant var velvalgt af Omar, og de fleste fik bagefter lejlighed til at snuse rundt i medinaen eller kigge på sejlere over tagene: Alpe-, Grå- og Lille -. Samtidig nåede blæsten så at lægge sig til eftermiddagens besøg ved Oued Faragh 22 km øst for byen. Her gav især rovfuglene fuld valuta for pengene: endnu 2 Blå Glenter i opvisning, en Lanner- og 2 Berberfalke og 2 fjernere Dværgørne var blot nogle af arterne - det uroligt skiftende vejr havde virkelig kaldt rovtøjet frem. På hjemvejen mod Agadir rejste vinden sig så igen, og vi kunne bag bilruderne kigge ud på sand og støv, der rejste sig, nu da morgenens fugtighed ikke mere bandt jorden.

Onsdag d. 21. februar

Morgenobsen på stranden i Agadir gav stadig mange Små Stormsvaler, men antallet blev reduceret med enkelt, da den nærmeste fugl i brændingen blev snuppet af vores lokale Berberfalk og herefter fortæret i en radiomast nærved. Det usædvanlige måltid kunne studeres fra hotelterrassen!

Denne sidste hele dag gik det igen nordpå langs kysten til et gensyn med Kap Rhir. Der var endnu et godt mågecheck undervejs, og ved fyret var første mål Sørgestenpikker, der endnu ikke havde optrådt fotogent for fotografene. Ud for kappet var bevægelsen af havfugle ret så fredsommelig, så vi kørte hurtigt videre til Tinkert-udløbet ved Tamri. Også her havde sommerstemningen bredt sig i februarvarmen, ingen Eremitter lagde vejen forbi, men vi kunne hygge os med nu velkendte Diademer, Cistussangere, Fiskeørn mm., og på stranden var der samlet flokke af 600 Sildemåger og over 200 Audouinsmåger. - Frokosten blev udsat til bjergene ved Immouzer, og på en plads med en fantastisk udsigt hele vejen rundt blev det så tid til både mad og hele 3 Høgeørne. Bjergturen sluttede vi så af i en paradisisk (frit efter Spies-kataloget) kløft med palmer og strømmende vand. Blådressel, Bjergvipstjert og Gærdeværpling var passende arter for stedet. Om aftenen var der obligatorisk afslutningsmiddag på en restaurant med 60ér-70ér-musik med eller uden playback – gemytligt og bevægende i hvert fald for lederne.

Torsdag d. 22. februar

Før transfer-afgang i minibusserne var der bl.a. lejlighed til endnu en tur på stranden til afsked med de Små Stormsvaler. - I lufthavnen ventede vi en rum tid, før det blev afklaret, at den hjemlige milde vinter nu bed fra sig med solid snestorm, der havde lukket flere landsdele. Vi kom af sted med over en times forsinkelse, men det var billigt sluppet i betragtning af, at talrige fly var aflyst fra Danmark. Ved landing i Kastrup var chokket et temperaturfald på 30°, og hvordan kom de stakkels jyder dog hele vejen hjem?

Fotos fra turen

Jan og Henning har begge stillet en imponerende flot serie fuglefotos til rådighed for rapporten, desværre tillader pladsen og tyngden af megabytes ikke at benytte dem i det omfang, de fortjener. Desuden har Niels Henriks en billedserie, som varmt kan anbefales, på:

<http://s159.photobucket.com/albums/t144/nhhn/marocco%202007/>

Foto: Jan G. Thomsen / Ørkendompapper ved Oued Seyad

Liste over fuglene

tal og kommentarer

Lille Lappedykker (*Tachybaptus ruficollis*)

19/2 ca. 20 ved Oued Massa.

Almindelig Skråpe (*Puffinus puffinus*)

18/2 1 ved Kap Rhir.

Balearisk Skråpe (*Puffinus mauretanicus*)

18/2 1 ved Kap Rhir, 19/ 2 på havet ved Oued Massa.

Lille Stormsvale (*Hydrobates pelagicus*)

18/2 2 og 21/2 også 2 ved Kap Rhir, 19/2 1 på havet ved Oued Massa, og ikke mindst ved alle besøg ved stranden i Agadir (morgen og aften), 20/2 og 22/2 40+ som absolut minimum. Ved ingen af observationerne var der mistanke om eventuelle andre stormsvalearter. Ofte fouragerede de helt ind i den inderste store brænding, og en sandsynlig forklaring på det overraskende massive fænomen kan være udledning af fiskeolie e.l. fra havnen. 21/2 blev én taget ved brændingen af den lokale Berberfalk og herefter fortæret i toppen af en radiomast!

Sule (*Sula bassana*)

18/2 ca. 250 og 21/2 20 ved Kap Rhir, desuden enkelte fra stranden andre steder.

Skarv (*Phalacrocorax carbo maroccanus*)

Mindre antal flere steder langs kysten, flest: 19/2 ca. 40 ved Oued Massa.

Kohejre (*Bubulcus ibis*)

Set i smågrupper specielt i området umiddelbart syd for Agadir, flest: 17/2 en flok på 60 fra bussen.

Silkehejre (*Egretta garzetta*)

Mindre antal flere steder langs kysten, flest: 19/2 40 ved Oued Sous, og inde landet 16/2 2 ved Guelmine.

Fiskehejre (*Ardea cinerea*)

Enkelte ved vådområderne, flest 19/2 30 ved Oued Sous.

Hvid Stork (*Ciconia ciconia*)

Få rastende flere steder, bl.a. omkring Guelmine og her 17/2 20 sammen med en stor flok Sorte Glenter, ligeledes 17/2 ved Oued Seyad øst f. Gulemine 500+ trækkende i højtliggende skruer, 20/2 20 trækkende øst f. Taroudannt og 4 på yngleplads i Taroudannt.

Sort Ibis (*Plegadis falcinellus*)

19/2 34 ved Oued Massa.

Eremitibis (*Geronticus eremita*)

18/2 i alt 54 set ved kolonien 6 km nord for Tamri, heraf 46 i en imponerende flok flyvende til fouragering, samme dag 2 flyvende nær Tarhazout nord for Agadir.

Skestork (*Platalea leucorodia*)

15/2 1 fra bussen syd f. Agadir, 19/2 5 ved Oued Massa, 19/2 35 og 20/2 25 ved Oued Sous, 21/2 35 trækkende ved stranden i Agadir.

Flamingo (*Phoenicopterus ruber*)

19/2 4 ved Oued Massa og 90 ved Oued Sous, 20/2 60 ved Oued Sous.

Gravand (*Tadorna tadorna*)

19/2 22 ved Oued Sous og 20/2 færre samme sted.

Knarand (*Anas strepera*)

19/2 8 ved Oued Massa.

Krikand (*Anas crecca*)

19/2 2 ved Oued Massa.

Gråand (*Anas platyrhynchos*)

19/2 7 ved Oued Massa.

Spidsand (*Anas acuta*)

19/2 3 ved Oued Massa.

Skeand (*Anas clypeata*)

19/2 5 ved Oued Massa.

Marmorand (*Marmaronetta angustirostris*)

19/2 1 ved Oued Massa. Desværre blot set kortvarigt og af få.

Taffeland (*Aythya ferina*)

19/2 35 ved Oued Massa.

Troldand (*Aythya fuligula*)

19/2 5 ved Oued Massa.

Blå Glente (*Elanus caeruleus*)

20/2 2 ved Ain el Mandir (syd for broen nær Taroudannt), 2 ved Oued Faragh 22 km øst for Taroudannt og 1 fra bussen på vej tilbage mod byen. – Godt nok er dette område det bedste for arten i Sydmarokko, men hele 5 fugle (heraf 2 par) er en stor positiv overraskelse. Desuden var vi især ved Oued Faragh begunstiget af nærobs, så længe vi lystede.

Sort Glente (*Milvus migrans*)

15/2 80+ trækkende over lufthavnen ved Agadir og 30+ fra bussen sydpå, 16/2 200+ rastende på jorden om morgenen syd f. Guelmine og resten af dagen rastende og trækkende fugle i samme område, 17/2 70 rastende øst f. Guelmine og 40+ trækkende i løbet af formiddagen, samt midt på dagen ca. 300 rastende ved Guelmine. På resten af turen var der enkelte eller få fugle på flere lokaliteter. – Træk og rast, som vi så det på turens første 3 dage, har givetvis kun udgjort en mindre del af en meget stor bevægelse. Man må tro, at det er artens hovedtræk i regionen, og det er meget tidligt i forhold til det normale og må tilskrives det usædvanligt varme vejr.

Gåsegrib (*Gyps fulvus*)

15/2 1 syd f. Agadir set fra bussen. En ualmindelig observation af en fugl tilsyneladende på vej mod nord.

Rørhøg (*Circus aeruginosus*)

16/2 i alt 5 trækkende og rastende i ørkenen syd for Guelmime, 17/2 1 ved Oued Seyad, 20/2 1 ved Oued Faragh.

Ørnevåge (*Buteo rufinus*)

16/2 2 + 1 syd for Guelmime, 17/2 1 + 1 ved Oued Seyad øst f. Guelmine.

Foto: Jan G. Thomsen / Ørnevåge
begge ved Oued Seyad

Foto: Henning Pedersen / Lannerfalk

Spurvehøg (*Accipiter nisus*)

17/2 1 ved Oued Massa-bro, 19/2 1 ved Oued Massa, 20/2 1 ved Oued Sous og 1 ved Oued Faragh.

Høgeørn (*Hieraaetus fasciatus*)

15/2 1 imm. set fra bussen syd f. Ait Melloul, 21/2 2 ad. + 1 imm. i bjergene ved Imouzzar.

Dværgørn (*Hieraaetus pennatus*)

20/2 2 ved Oued Faragh.

Fiskeørn (*Pandion haliaetus*)

18/2 og 21/2 1 nær Tamri, 19/2 1 ved Oued Massa, 19/2 og 20/2 1 ved Oued Sous.

Tårnfalk (*Falco tinnunculus*)

Set alle dage og på diverse biotoper.

Lannerfalk (*Falco biarmicus*)

16/2 2 ad. og 1 imm. syd for Guelmine, 17/2 2 ad. ved Oued Seyad øst f. Guelmine, 20/2 1 ad. ved Oued Faragh. Flere af fuglene var under særdeles gode obs.betingelser.

Vandrefalk (*Falco peregrinus*)

19/2 1 ved Oued Sous. I første omgang bestemt til Berberfalk ud fra fornemmelsen af proportioner, og trods en vandrefalke-agtig bred skægstribe. Men Hennings fotos viste noget andet.

Berberfalk (*Falco pelegrinoides*)

18/2 1 ved ”mågestrand” nær Aghrod og 1 i Tamri, 20/2 1 ved Oued Sous, 20/2 2 ved Oued Faragh, 21/2 1 i Agadir på stormsvale-rov og samme dag 1 nær Tamri. – Bemærk at bestemmelsen i forhold til den lokale Vandrefalk *F. p. brookei* kan være særdeles problematisk i Marokko og ikke er endeligt afklaret, og de fjernere fugle er derfor diskutabelt. Og under blot lidt dårlige lysforhold kan den hjemlige Vandrefalk altså også give problemer, som det blev bekræftet med fuglen 19/2.

Berberhøne (*Alectoris barbara*)

18/2 3 set fra bussen nord for Agadir, 19/2 1 ved Oued Massa, 20/2 1 ved Oued Sous og 2 set fra bussen syd f. Agadir, 21/2 1-2 hørt i bjergene ved Immouzer.

Grønbenet rørhøne (*Gallinula chloropus*)

16/2 1 ved Oued Seyad syd f. Guelmine, 19/2 ca. 5 ved Oued Massa.

Blishøne (*Fulica atra*)

19/2 ca. 200 ved Oued Massa.

Strandskade (*Haematopus ostralegus*)

20/2 7 ved Oued Sous.

Stylteløber (*Himantopus himantopus*)

19/2 3 ved Oued Massa og 25 ved Oued Sous, 20/2 20 ved Oued Sous.

Triel (*Burhinus oedicephalus*)

16/2 22 i flyv. flok syd for Guelmine, 17/2 2 ved Oued Massa-bro, 18/2 3 på Kap Rhir.

Ørkenløber (*Cursorius cursor*)

16/2 i alt 22 set i flere smågrupper omkring ”km 35” syd f. Guelmine, 17/2 i alt 5 ved Oued Seyad øst f. Guelmine. Et særdeles glædeligt møde med en art, som det i flere år har knebet med at finde.

Lille Præstekrave (*Charadrius dubius*)

16/2 1 ved Oued Seyad syd f. Guelmine.

Stor Præstekrave (*Charadrius hiaticula*)

19/2 1 ved Oued Massa.

Hvidbrystet Præstekrave (*Charadrius alexandrinus*)

21/2 16 nær Tamri.

Strandhjejle (*Pluvialis squatarola*)

20/2 3 ved Oued Sous.

Sandløber (*Calidris alba*)

19/2 30 ved Oued Massa.

Almindelig ryle (*Calidris alpina*)

19/2 1 ved Oued Massa, 20/2 30 flyvende ved stranden i Agadir.

Stor Kobbersneppe (*Limosa limosa*)

20/2 5 ved Oued Sous.

Lille Kobbersneppe (*Limosa lapponica*)

20/2 4 ved Oued Sous.

Småspove (*Numenius phaeopus*)

21/2 1 ved Kap Rhir

Storspove (*Numenius arquata*)

19/2 3 og 20/2 13 ved Oued Sous.

Rødben (*Tringa totanus*)

19/2 35 og 20/2 ca. 50 ved Oued Sous.

Damklire (*Tringa stagnatilis*)

20/2 1 ved Oued Sous.

Hvidklire (*Tringa nebularia*)

19/2 2 ved Oued Sous.

Svaleklire (*Tringa ochropus*)

16/2 4 ved Oued Seyad syd f. Guelmine, 17/2 1 ved Oued Seyad øst f. Guelmine.

Mudderklire (*Actitis hypoleucos*)

16/2 1 ved Oued Seyad syd f. Guelmine, 19/2 2 ved Oued Massa.

Almindelig Kjøve (*Stercorarius parasiticus*)

18/2 1 ved kysten nær Aghrod, 22/2 1 ved stranden i Agadir.

Sorthovedet Måge (*Larus melanocephalus*)

19/2 1 3K ved Oued Massa og 1 2K ved Oued Sous, 20/2 3 2K og 1 2K ved Sous. Det er en art, der overraskende nok ikke er set på vores senere ture.

Hættemåge (*Larus ridibundus*)

19/2 10 og 20/2 ca. 90 ved Oued Sous. Det var faktisk, hvad vi så til arten, og sammen med det lave antal Splitternes forklarer det, hvorfor der ikke var flere kjøver.

Tyndnæbbet måge (*Larus genei*)

20/2 2 ved Oued Sous.

Audouinsmåge (*Larus audouinii*)

18/2 60 og 21/2 40 på stranden ved Aghrod, 18/2 2 og 21/2 20 trækkende nord ved Kap Rhir, 18/2 50+ og 21/2 220 nær Tamri. Fine antal af denne smukke måge, der ligger i niveau med tallene fra 2004.

Sildemåge (*Larus fuscus*)

Hundredevis forskellige steder ved kysten og klart den dominerende mågeart. Fx 18/2 350 og 21/2 280 på stranden ved Aghrod, 19/2 500+ ved Oued Massa, 21/2 ca. 600 nær Tamri.

Middelhavssølvmåge (*Larus cachinnans*)

Set flere steder langs kysten, men meget færre end Sildemåge. Fx 19/2 blot 15 ved Oued Massa.

Splitterne (*Sterna sandvicensis*)

Bortset fra en samlet flok på 90 ved Oued Massa 19/2 blev der kun set enkelte langs kysten.

Alk (*Alca torda*)

21/2 1 ved stranden i Agadir.

Sortbuget Sandhøne (*Pterocles orientalis*)

17/2 i alt mindst 21 ved Oued Seyad øst f. Guelmine – blev set flyvende i flere smågrupper og også fouragerende ovenfor kløften.

Klippedue/Tamdue (*Columba livia*)

I småflokke ved byer og i klippeområder.

Ringdue (*Columba palumbus*)

18/2 1 i dal ovenfor Immouzer, 19/2 1 ved Oued Sous.

Tyrkerdue (*Streptopelia decaocto*)

Set i byerne i mindre antal hver dag.

Palmedue (*Streptopelia senegalensis*)

16/2 6 ved Oued Seyad syd f. Guelmine, 17/2 2 ved Oued Massa-bro, 19/2 12 ved Oued Massa. Arten, der er under spredning, har tilsyneladende endnu ikke nået Sous-dalen.

Skadegøg (*Clamator glandarius*)

16/2 1 ved Oued Seyad syd f. Guelmine, 18/2 1 nær Tamri ved Oued Tinkert, 1 nord f. byen og 1 fra bussen på vej mod Immouzer

Kirkeugle (*Athene noctua*)

20/2 1 ved Oued Sous-bro før Taroudannt.

Mursegler (*Apus apus*)

19/2 4 og 22/2 ca. 30 i Agadir. En usædvanligt tidlig ankomst og i et antal, der fortæller, at det ikke er den rene tilfældighed.

Gråsegler (*Apus pallidus*)

Blandt de ubestemte seglere i byerne bestemt til Gråsegler ved Tiznit, i Guelmine, i Agadir og i Taroudannt, dog typisk én-cifrede antal, og vel nok overraskende få i betragtning af det varme vejr.

ubestemt segler (*Apus sp.*)

Flest 22/2 ca. 150 i Agadir.

Alpesejler (*Apus melba*)

19/2 6 ved Oued Massa, 20/2 5+ i Taroudannt.

Lille Sejler (*Apus affinis*)

Flest: 15/2 20 i Guelmine, ellers færre i byerne morgen og aften.

Isfugl (*Alcedo atthis*)

19/2 1 ved Oued Massa.

Hærfugl (*Upupa epops*)

16/2 2 ved km 34 og 1 ved Oued Seyad syd f. Guelmine, 18/2 1 ved strand ved Aghrod, 19/2 1 ved Oued Massa, 20/2 1 ved Sous-bro ved Taroudannt.

Lille Ørkenlærke (*Ammomanes cincturus*)

16/2 i alt 7 i lærkeområdet ved km 34 syd f. Guelmine. Flere af dem set godt, specielt i betragtning af hvor sky og undvigende arten kan være.

Ørkenlærke (*Ammonanes deserti*)

16/2 2 ved km 34 syd f. Guelmine, 17/2 3 ved Oued Seyad 14 km øst f. Guelmine.

Fotos: Jan G. Thomsen / Lille Ørkenlærke

/ og Ørkenlærke

Fotos: Henning Pedersen / Hærfuglelærke

/ og Ørkenbjerglærke

Hærfuglelærke (*Alaemon alaudipes*)

16/2 i alt 7 i lærkeområdet ved km 34 syd f. Guelmine – flere af dem syngende eller i det hele taget tydeligt i territorium. To gange blev den set sammen med Ørkenløbere til direkte sammenligning af positur og løbeteknik!

Korttået Lærke (*Calandrella brachydactyla*)

16/2 i alt 47 i lærkeområdet ved km 34 syd f. Guelmine, 18/2 2 på Kap Rhir.

Dværglærke (*Calandrella rufescens*)

16/2 ca. 300 ca. 5 km syd f. Guelmine og 2 ved km 34 syd f. Guelmine.

Toplærke (*Galerida cristata*)

Set i flade åbne biotoper uden for meget bevoksning, men meget klart i undertal i forhold til Theklalærke. Mange fugle specielt fra bussen er naturligvis ubestemte som ”toplærker”.

Theklalærke (*Galerida theklae*)

Set i åbne biotoper særligt med buske eller klipper og større sten, og mange steder helt dominerende i forhold til Toplærke.

Sanglærke (*Alauda arvensis*)

16/2 1 ca. 5 km syd f. Guelmine.

Ørkenbjerglærke (Temmincks-) (Eremophila bilopha)

16/2 i alt 9 i lærkeområdet ved km 34 syd f. Guelmine, heraf en med rede, og også flere af de andre fugle var tydeligvis på yngleplads - en stor oplevelse med de smukke tillidsfulde fugle.

Landsvale (*Hirundo rustica*)

Set alle dage og på mange af lokaliteterne. Særligt 16/2 i ørkenen var der et stort nordgående bredfrontstræk, der må have omfattet rigtig mange fugle.

Rødrygget Svale (*Hirundo daurica*)

16/2 i alt mindst 5 i løbet af dagen ved Guelmine i forbindelse med landsvæltrækket, de følgende dage færre.

Bysvale (*Delichon urbica*)

Yderst få, færre end Rødrygget Svale. Flest: 20/2 5 ved Oued Sous.

Digesvale (*Riparia riparia*)

20/2 9 ved Oued Sous ellers enkelte.

Engpiber (*Anthus pratensis*)

16/2 1 ved Oued Seyad syd f. Guelmine, 19/2 1 ved Oued Massa.

Markpiber (*Anthus campestris*)

16/2 4 ved km 34 syd f. Guelmine, 17/2 1 ved Oued Seyad øst f. Guelmine, 18/2 1 på Kap Rhir.

Skovpiber (*Anthus trivialis*)
20/2 1 trækkende i Agadir

Gul Vipstjert (*Motacilla flava*)
16/2 1 *ssp. flava* ved Oued Seyad syd f. Guelmine.

Bjergvipstjert (*Motacilla cinerea*)
20/2 1 ved Oued Sous, 21/2 1 i dalen ved Immouzer.

Hvid Vipstjert (*Motacilla alba*)
Set alle dage specielt på lokaliteter med vand eller lidt fugtighed. Den marokkanske race *subpersonata* blev set: 18/2 2 nær ved koloni af Eremitibis.

Berberbulbul (*Pycnonotus barbatus*)
Set (og hørt!) i haver og andre frodigt bevoksede områder fra Oued Seyad i syd og nordpå.

Blåhals (*Luscinia svecica*)
19/2 1 han *ssp. cyanecula* ved Oued Massa.

Husrødstjert (*Phoenicurus ochruros*)
16/2 1 ved Oued Seyad syd. f. Guelmine, 18/2 2 på Kap Rhir.

Diademrødstjert (*Phoenicurus moussieri*)
16/2 2 i området syd f. Guelmine, 17/2 3 i området øst f. Guelmine, 1 ved stop i Antiatlas, 18/2 2 på vej mod Kap Rhir, 1 nord f. Tamri, 2 i dal ved Immouzer, 19/2 i alt 6 ved Oued Massa, 20/2 3 ved Oued Sous-bro ved Taroudannt, 21/2 2 på vej Tamri-området, 1 nær Tamri. Altså i alt 23 som et absolut minimum for dette lille diadem i de tørre krat, og mange af dem blev set perfekt.

Sortstrubet Bynkefugl (*Saxicola torquata*)
I alt 28 noteret i åbne kratområder fordelt på hele turen er et minimum.

Stenpikker (*Oenanthe oenanthe*)
16/2 1 ca. 5 km syd f. Guelmine og 2 ved km 34 syd for, 17/2 1 ved Oued Seyad øst for Guelmine – må være nogle af de først ankomne.

Ørkenstenpikker (*Oenanthe deserti*)
Set nordligst 19/2 1 oven for Oued Massa og til syd for Guelmine i diverse halvørkenbiotoper som den almindeligste stenpikkerart: i alt blev 18 noteret.

Berberstenpikker (*Oenanthe moesta*)
16/2 i alt 14 frem til 34 km-mærket syd f. Guelmine, og dermed en prægnant karakterfugl netop på denne strækning. En del af dem blev set fra bussen, men andre blev naturligvis også nydt efter fortjeneste. Påfaldende nok blev den ikke set den følgende dag i terrænerne øst for Guelmine.

Hvidkronet Stenpikker (*Oenanthe leucopyga*)
16/2 1 imm. ca. 15 km syd f. Guelmine, 17/2 1 par hvoraf den ene ikke udfarvet i Tagant syd f. Tiznit. En overraskelse, fordi arten er yderst fåtallig så vestligt i Marokko.

Sørgestenpikker (*Oenanthe leucura*)

Især set i Kap Rhir-området 18/2 og 21/2 og desværre især som vejside-obs fra bussen, i alt blev 7 noteret. Sluttelig blev den dog også mødt til fotografernes tilfredshed.

Blådrossel (*Monticola solitarius*)

17/2 1 ved Oued Massa-broAssa, 18/2 2 på Kap Rhir, 19/2 2 ved Oued Massa og 1 ved Oued Sous og samme fugl også 20/2, 21/2 1 i dalen ved Immouzer.

Solsort (*Turdus merula*)

Set i mindre antal alle dage ved byer og højere beplantninger.

Cettisanger (*Cettia cetti*)

19/2 1 hørt ved Oued Massa.

Cistussanger (*Cisticola juncidis*)

Set fugtige, frodige områder, også så langt sydpå som i marken ved km 34 syd f. Guelmine og ved Oued Seyad syd f. byen. I alt 17 blev noteret.

Kratsanger (*Scotocerca inquieta*)

17/2 3 ved Oued Seyad nær Asrir-oasen, en suveræn oplevelse med denne særprægede og underholdende ”sandløber”.

Brillesanger (*Sylvia conspicillata*)

16/2 i alt 4 i halvørken syd f. Guelmine, 17/2 1 ved Oued Seyad øst f. Guelmine, 18/2 2 nord f. Tamri.

Berbersanger (*Sylvia deserticola*)

16/2 2 ved km 34 syd f. Guelmine, 17/2 1-2 ved Oued Seyad øst f. Guelmine. Brillesanger og især Berbersanger, der delvist deler biotop i ørkenen om vinteren, var altså næsten væk fra området, sikkert som udtryk for at det varme vejr havde fremskyndet tilbagetrækket. Det samme var tydeligvis også tilfældet for Gransanger. Til gengæld var der nu også flere Hvidskæggede Sangere (se nedenfor).

Hvidskægget Sanger (*Sylvia cantillans*)

16/2 1-2 ved km 34 syd f. Guelmine, 17/2 1 ved Oued Seyad øst f. Guelmine, 18/2 1 i dal ved Immouzer, 19/2 1 ved Oued Massa. Meget tidlig ankomst eller måske eksempler på overvintring, som er en overraskelse, og specielt i dette omfang. Det skal bemærkes, at begge fotografene dokumenterede artens tilstedeværelse. Der er hermed et nyt bestemmelsesproblem at tage stilling ude i ørkenområderne!

Sorthovedet Sanger (*Sylvia melanocephala*)

Set og hørt alle dage, i alt 22 noteret, typisk i forbindelse med kraftigt krat.

Munk (*Sylvia atricapilla*)

16/2 1 syd f. Guelmine, 19/2 1 ved Oued Massa, 21/2 2 i dal ved Immouzer.

Gransanger (*Phylloscopus collybita*)

Som nævnt under Berbersanger blev arten set i mindre antal, end det man må forvente for tidspunktet, fordi mange vintergæster allerede må være trukket bort. I alt blot 24 er noteret i diverse bevoksninger fordelt på hele ugen, og ingen var mistænkt som Iberisk Sanger.

Gulbrun Larmdrossel (*Turdoides fulvus*)

15/2 1 set fra bussen på vej op over AntiAtlas, 17/2 1+1 ved Oued Seyad øst f. Guelmine, 18/2 2 i dal ved Immouzer, hermed i alt 4 observationer af en art der kan være vanskelig at få at se i Vestmarokko.

Afrikansk (Mørk) Blåmejse (*Parus teneriffae ultramarinus*)

20/2 2 ved Oued Sous ved paladset og 3 ved Oued Sous-broen før Taroudannt. Begge observationer gav god lejlighed til at studere denne ret nyudnævnte og karakteristiske art også mht. stemmen.

Musvit (*Parus major*)

19/2 5 ved Oued Massa, 21/2 2 i dalen ved Immouzer.

Sortkronet Tchagra (*Tchagra senegala*)

18/2 1 ved ”mågestrand” nær Aghrod og 1 nær Tamri, 19/2 4 set eller hørt ved Oued Massa, 20/2 2 ved Oued Sous – gav gode muligheder for at nyde denne karakterfulde art.

Sydlig Stor Tornskade (*Lanius meridionalis*)

Stort set dagligt i diverse biotoper og var ikke mindst med til at fastholde opmærksomheden i busserne undervejs, i alt 28 er noteret. 16/2 ved km 34 syd f. Guelmine havde vi lejlighed til at studere et par smukke, hvidtegnede, elegante *ssp. elegans* for så mindre end 30 km nordligere at kunne sammenligne med den grumsede *ssp. algeriensis*.

Foto: Henning Pedersen / Sydlig Stor Tornskade af underarten *elegans*

Rødhovedet tornskade (*Lanius senator*)
17/2 1+1 ved Oued Seyad øst f. Guelmine.

(Atlas)husskade (*Pica pica mauretunica*)
Udbredt og ret almindelig i den frodige del af kystområdet. Blandt mange gode nærobs af fuglen med blå øjenskygge kan nævnes et par 19/2 ved Oued Sous, der kurtiserede hinanden, hunnen med tiggelyde og hannen med efterfølgende fødeaflevering – og vel at mærke tillidsfuldt lige foran os alle.

Ravn (*Corvus corax*)
18/2 i alt 4 på strækningen fra nord f. Tamri til syd f. Kap Rhir.

Ensfarvet stær (*Sturnus unicolor*)
Set i mindre antal nord f. Antiatlas specielt i forbindelse med haver og frodighed.

Gråspurv (*Passer domesticus*)
Set i byerne og ved marker alle dage, 19/2 ved Oued Massa også sammen med Spansk Spurv.

Spansk Spurv (*Passer hispaniolensis*)
16/2 ca. 5 km syd f. Guelmine ca. 200 i en flok delvist blandet med Dværglærker, 19/2 som nævnt ovenfor ved Oued Massa.

Bogfinke (*Fringilla coelebs africana*)
18/2 2 syd f. Tamri og 1 nær Tamri, samme dag 4 i dal ved Immouzer, 19/2 5 ved Oued Massa, 20/2 2 ved Oued Sous-broen ved Taroudannt og 2 ved Oued Faragh, 21/2 i Immouzer-dalen. Alle af den særprægede, lokale race.

Gulirisk (*Serinus serinus*)
16/2 1 ved Oued Seyad nær Asrir, 19/2 ca. 15 ved Oued Massa - de mange syngende fugle var her med til at lægge grundtonen på lokaliteten.

Grønirisk (*Carduelis chloris*)
16/2 3 ved Oued Seyad syd f. Guelmine, 19/2 ved Oued Massa, 21/2 2 på Kap Rhir. Som det kan aflæses for denne og de andre åbenlands-finker, var registreringen meget beskeden sammenlignet med hjemlige forhold.

Stillits (*Carduelis carduelis*)
16/2 2 ved 5 km syd f. Guelmine, 1 ved km 34 syd f. byen, 1 ved Oued Seyad syd f. byen, 17/2 2 ved bro ved Oued Massa, 19/2 ved Oued Massa, 21/2 1 på Kap Rhir.

Tornirisk (*Carduelis cannabina*)
18/2 1 nær Tamri og 21/2 2 samme sted.

Ørkendompap (*Bucanetes githagineus*)
17/2 i alt 10 i kløften til Oued Seyad ca. 14 km øst f. Guelmine. Det kan faktisk være en vanskelig art i Vestmarokko, så den fine observation i smukke omgivelser var ekstra velkommen.

Gærdeværling (*Emberiza cirrus*)

19/2 4 ved Oued Massa, 20/2 1 ved Oued Sous-broen før Taroudannt, 21/2 1 i Immouzer-dalen.

Husværling (*Emberiza striolata*)

Under hele turen karakterfugl i større og små byer eller i det hele taget i bevoksede områder med bygninger. I lighed med 2004 ynglede den tilmed i spisesalen på Hotel Tagadirt.

Rørspurv (*Emberiza schoeniclus*)

19/2 1 ved Oued Sous.

Bomlærke (*Miliaria calandra*)

16/2 30 ved 5 km syd f. Guelmine, og 2 ved km 34, samt 2 ved Oued Seyad syd f. byen.

I alt 141 arter

Foto: Henning Pedersen / Sortkronet Tchagra i området ved Tamri